

כל הנחמות כאן הם לעתיד לב'א.	
אתם הנביאים אמרו דברי נחמה לעמי, (מה שאמר פעמיים נחמו, להגדיל התנחומין),	נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי
כך אומר אלוקיכם.	יֵאמֶר אֵל הַיְכֹסִם:
דברו לירושלים דברים המתקבלים על הלב,	דַּבְּרוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַם
תאמרו לה דברי נבואה,	וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ
שנגמר ונשלם הזמן הקצוב שנקצב לה להיות בגלות,	כִּי מְלֵאָה צְבָאָה
כי כבר נתפייס העון שלה, הכוונה שהתכפר העון שלה,	כִּי נִרְצָה עוֹנָהּ
כי כבר קיבלה עונש מיד ד',	כִּי לָקְחָה מִיַּד יְקֹוֹק
כפליים על החטאים שלה, הכוונה שכבר גלתה פעמיים, גלות בבל, וגלות אדום.	כַּפְלַיִם בְּכָל חַטֹּאתֶיהָ: ס
מתאר הנביא את הגאולה, כאילו שיש קול שמכריז במדבר,	קוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר
תסירו מכשול מהדרך שהכין ד', שבו יחזרו בני הגלות,	פָּנוּ דֶרֶךְ יְקֹוֹק
עשו במדבר דרך ישרה,	יִשְׂרוּ בְעֵרְבָה
דרך כבושה לאלוקינו, שכאשר יחזרו מהגלות, ילך ד' לפניהם.	מִסְלָה לְאֵל הַיְנוּ:
כל עמק יתרום,	כָּל גֵּיא יִנָּשֵׂא
וכל הר גבוה, והר יותר נמוך שנקרא גבעה יונמכו,	וְכָל הַר וְגִבְעָה יִשְׁפָּלוּ
הדרך העקומה תהיה ישרה,	וְהָיָה הָעֵקֶב לְמִישוֹר
וההרים המחוברים, יהיו לבקעה, הכוונה בכל זה שילכו בדרך ישרה בלי	וְהִרְכָּסִים לְבִקְעָה:

להתעייף.	
ואז יתגלה כבוד ד',	וּנְגַלָה כְבוֹד יְקֹוֹ וְיָקֹוֹ
ויראו (וידעו) כל בני אדם,	וְרָאוּ כָל בָּשָׂר יַחְדָּו
שהפה של ד' דיבר את כל הנחמות, שהרי התקיימו.	כִּי פִי יְקֹוֹ וְיָקֹוֹ דִבֶּר: ס
קול נבואה אומר לנביא, קרא והכרז,	קוֹל אִמֵּר קְרֵא
מתאר כאילו שהנביא שואל מה אכריז,	וְאָמַר מָה אֶקְרֵא
וקול הנבואה עונה, הכרז שכל העמים שיבואו עם גוג להלחם עם ירושלים, יהיו נובלים מהר, כמו דשא שנובל מהר,	כָּל הַבָּשָׂר חֲצִיר
ואפילו אם אחד מהאומות עשה חסד, לא יהיה נחשב לכלום, אלא יהיה כפרח השדה שנובל מהר, בגלל שעשו הרבה צרות לישראל, והכריע הכף לחובה.	וְכָל חֲסָדוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה:
ולכן יתייבשו מהר כמו דשא,	יִבֶשׂ חֲצִיר
ויהיו נובלים כפרח,	נִבֵּל צִיץ
ע"י נשיבה ברוח פי ד' יאבדו,	כִּי רוּחַ יְקֹוֹ וְיָקֹוֹ נִשְׁבָּה בּוֹ
באמת יהיה כן, העם שבא עם גוג יהיה כמו דשא.	אֲכֹן חֲצִיר הָעָם:
הנביא חוזר שוב ואומר:	
העם הזה יתייבש כמו דשא,	יִבֶשׂ חֲצִיר
וינבול כמו פרח,	נִבֵּל צִיץ
ודבר אלוקינו שהבטיח לנו נחמות ע"י עבדיו הנביאים, יתקיים לעולם.	וּדְבַר אֱלֹהֵינוּ יִקּוּם לְעוֹלָם: ס
על הר גבוה עלי לך, כדי שישמעו דבריך למרחוק,	עַל הַר גְּבוּהָ עָלֵי לְךָ
קבוצת הנביאים, שמבשרת	מִבְּשַׂרְתָּ צִיּוֹן

בשורת הגאולה לציון,	
הרימי את קולך בכח,	הְרִימִי בְּכַח קוֹלְךָ
קבוצת הנביאים, המבשרת גאולה לירושלים,	מִבְּשַׂרְת יְרוּשָׁלַם
הרימי את קולך,	הְרִימִי
אל תפחדי להרים קול, שמא תתפשי בשקר,	אַל תִּירָאִי
תגידי לאנשים שגרים בערי יהודה,	אֲמַרִי לְעָרֵי יְהוּדָה
הנה אלוקיכם בא לגאול אתכם.	הִנֵּה אֵל הַיְכֶם:

הנה ד' אלוקים בא בכח וגבורה,	הִנֵּה אֵד נִי יְקֹוֹק בְּחֹזֶק יְבוֹא
והממשלה בכח הזרוע שלו,	וּזְרֹעוֹ מִשְׁלָה לוֹ
השכר על המעשים, נמצא אתו, לשלם לכל אחד מה שמגיע לו,	הִנֵּה שְׂכָרוֹ אִתּוֹ
ושכר הפעולות מזומן אצלו.	וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו:
כמו רועה טוב שרועה את הצאן, כך ינהיג ד' את ישראל,	כְּרֹעֵה עֲדָרוֹ יִרְעֶה
הרועה הטוב, אוסף את הטלאים בידו, לא במקל,	בְּזֶרְעוֹ יִקְבֹּץ טְלָאִים
ובחיק שלו סוחר את הצאן הקטנים.	וּבְחִיקוֹ יִשָּׂא עֲלוֹת יְנֵהּל: ס
מי כמו ד' שיודע את עומק המים שבעולם, כאילו מדד אותם באגרופ שלו (בשעלו),	מִי מִדַּד בְּשַׁעְלוֹ מַיִם
ומי כמו ד' שיודע את רוחב השמים, כאילו הכין אותו בזרת שלו, (שהיא חצי אמה),	וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּכַּן
ומי כמו ד' שיודע את כמות עפר הארץ, כאילו מדד אותם במידה שנקראת שליט,	וְכָל בְּשֵׁלֶשׁ עֶפְר הָאָרֶץ
ומי כמו ד' שיודע את משקל ההרים, כאילו שקל	וְשָׁקַל בַּפֶּלֶס הָרִים

איתם במדה שנקראת פלס,	
וכאילו מדד את הגבעות שהם הרים יותר נמוכים בכף מאזנים.	וּגְבַעוֹת בְּמֵאֲזָנִים:
כשד' עשה את כל הדברים הנ"ל, מי הוא שהכין את הרצון של ד',	מִי תִכֵּן אֶת רוּחַ יְקָ וְיָקָן
ומי הוא האיש שד' גילה לו את העצות שלו.	וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֵנוּ:
עם מי ד' התייעץ,	אֶת מִי נֹעֵץ
מי נתן לד' בינה,	וַיְבִינֶהוּ
ומי לימד את ד' ללכת בדרך של משפט,	וַיִּלְמְדֵהוּ בְּאֶרֶץ מְשָׁפֵט
ומי לימד את ד' דעת,	וַיִּלְמְדֵהוּ דַעַת
ומי הודיע לד' דרך של תבונה. כוונתו בכל זה שאין ד' צריך לאף אחד שילמדנו, כי הוא בעל החכמה.	וְדַרְךְ תְּבוּנוֹת יוֹדִיעֵנוּ:
הרי גבורות הגויים נחשבים אצל ד', כמו טיפה מרה שנוזלת מתחתית הדלי, (שבגלל הלכלוך שיש בתחתית הדלי הטיפה שם מרה), שלעומת כל המים שבדלי אינה נחשבת לכלום,	הֵן גּוֹיִם כְּמַר מְדָלִי
הם נחשבים בעיני ד', כמו אבק דק, ממה שנשחקים המשקלות שעשויות מנחושת, שבנשיבת הפה הם עפים,	וּכְשֶׁחֶק מֵאֲזָנִים נֶחֱשָׁבוּ
את היושבים באיי הים יזקוק כמו אבק דק, וכיון שהגוים לא שוים כלום לעומת ד', מי יוכל לעמוד כנגדו, ולמחות בו שלא יוציא את ישראל מתוכם.	הֵן אֲיִים כְּדָק יְטוּל:
אע"פ שיער הלבנון גדול מאד ויש בו הרבה עצים,	וּלְבָנוֹן
אין די בער להבעיר אש של המזבח,	אֵין דִּי בְעַר
וחיות הנמצאות ביער	וְחַיֵּתוֹ

הלבנון ,	
אין מספיק בשביל להקריב עולות לד', הכוונה שהוא רם ונישא מאד.	אין די עולה: ס
הגויים לעומת ד' הם כלא כלים ,	כל הגוים כאין נגדו
כדבר שאין בו ממש הם נחשבים אצלו.	מאפס ות'הו נחשבו לו:
אל מי מהדברים תדמו את ד' ,	ואל מי תדמיון אל
ומה הדמיון שתוכלו להשוות אל ד'.	ומה דמות תערכו לו:
וכי תדמו אליו את הפסל ,	הפסל
שהתיך האומן ממתכת ,	נסך חרש
והצורף לוקח זהב ומרדד אותו דק דק כדי לצפות את הפסל בזהב ,	וצ'רף בזהב ירקענו
ושראיות של כסף מחבר לו הצורף , כדי שיוכלו למשוך אותו , כי אינו יכול לזוז מהמקום .	ורתקות כסף צורף:
העני שאין לו כסף להפריש בשביל להכין ממנו פסל ,	המסכן תרומה
עץ משובח וחזק שאינו נרקב , הוא בוזר ,	עץ לא ירקב יבזר
אומן חכם הוא מחפש ,	חרש חכם יבקש לו
שיכין לו מהעץ פסל שלא יתמוטט כלומר שחלקי העץ לא יפרדו זה מזה , ואם צריך לחזקו , כיצד אפשר לדמותו לד' .	להכין פסל לא ימוט:
הרי מדעתכם תוכלו להבין מי אדון העולם ,	הלא תדעו
ואם אינכם מבינים בעצמכם , את יכולים לשמוע ממלמד שהבין זאת מדעתו ,	הלא תשמעו
הרי הוגד לכם במסורת איש מפי איש , מה שמקובל מימים קדמונים ,	הלא הגד מראש לקכם

הרי תוכלו להבין מתוך יסודות הארץ, כלומר שהעולם עומד ברצון ד' בלי שום יסודות.	הָלוֹא הֵבִינְתֶם מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ:
הרי ד' הוא יושב בשמים שמסבבים את הארץ,	הִי שָׁב עַל חוּג הָאָרֶץ
ויושבי הארץ דומים בעיניו כחגבים קטנים,	וַיִּשְׁבִּיהָ כְּחַגְבִּים
פרס את השמים כמו קרום,	הַנּוֹטָה כַּדֶּק שָׁמַיִם
מתח ופרש אותם כמו אוהל שיוכלו לשבת תחתיו.	וַיִּמְתַּחֵם כָּאֵל לְשִׁבְתָּ:
עושה את השרים כאילו אינם,	הַנּוֹתֵן רוֹזְנִים לְאֵין
את שופטי הארץ עושה כדבר של תוהו - ריק.	שׁ פְּטִי אֶרֶץ כֶּת הוּ עֲשֵׂה:
עד כדי כך עושה אותך כל כלום, כאילו מעולם לא היו נטועים,	אֶף בַּל נִטְעוּ
וכאילו שמעולם לא נזרעו,	אֶף בַּל זָרְעוּ
וכשיעקרו, הגזע לא יתן שרשים בארץ, שיוכל לחזור ולצמוח,	אֶף בַּל שֶׁרֶשׁ בְּאֶרֶץ גִּזְעֵם
ואפילו אם רק יעשה נשיפה ברוח הפה, יתייבשו,	וְגַם נִשְׁף בָּהֶם וַיִּבְשׁוּ
ורוח סערה,	וּסְעָרָה
תקח אותם כמו קש שהוא קל לעוף מפני הרוח.	כְּקֶשׁ תִּשָּׂאֵם: ס
ולאיזה דבר תוכלו לדמות אותי ולהשוות אותי,	וְאֵל מִי תִדְמִיוֹנִי וְאֲשׁוּהָ
כך אומר ד' שהוא קדוש.	י אֲמַר קְדוֹשׁ:
הרימו עיניכם לשמים,	שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם
והתבוננו, מי ברא את הכוכבים והמזלות שבשמים,	וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהָ
והתבוננו, מי הוא שמוציא את צבא השמים כל יום במנין,	הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאֵם
לכל כוכב קורא בשם שראוי לו,	לְכָלֶם בְּשֵׁם יִקְרָא

מֵרֹב אֲוֹנִים וְאֲמִיץ כֶּחַ	מֵרֹב הַחֹזֶק שְׁלוֹ, וְאֲמִיצוֹת הַכַּח שְׁלוֹ,
אִישׁ לֹא נֶעְדָּר: ס	אֶחָד מֵהַכּוֹכְבִים מֵעוֹלָם לוֹ הָיָה חֶסֶד, כִּי ד' קָבַע שִׁיהִיו לְעוֹלָם,
לָמָּה תֵּאמַר יַעֲקֹב וְתִדְבֹר יִשְׂרָאֵל	מִדְּבַר עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת,
	מִדּוֹעַ תֵּאמַר עִם יִשְׂרָאֵל מִחַמַּת צָרוֹת הַגִּלוֹת,
נִסְתָּרָה דְרָכֵי מִיָּקָן וְיָקָן	ד' הַעֲלִים עֵינַי מִכָּל הַדְּרָכִים הַטּוֹבִים שֶׁהִתְנַהֲגוּ בּוֹ,
וּמֵאֵל הִי מִשְׁפָּטֵי יַעֲבוֹר:	וְד' הֵעֲבִיר אֶת הַגְּמוּלָה, שִׁמְשָׁלִים שֶׁכָּר טוֹב לְעוֹשָׂיו מִצְוֹתָיו, כִּי לֹא שִׁילַם לָנוּ עַל הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים.
הֲלוֹא יִדְעַתְּ	הֲרֵי תוֹכֵל לְהַבִּין מִדַּעְתְּךָ,
אִם לֹא שָׁמַעְתָּ	אִם לֹא שָׁמַעְתָּ מִמְּלַמֵּד,
אֵל הִי עוֹלָם יָקָן וְיָקָן	שֶׁהִי הוּא אֱלֹקִים לְעוֹלָם,
בּוֹרָא קְצוֹת הָאָרֶץ	שֶׁבָרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם מִקְצָה לְקְצָה,
לֹא יֵיעָף וְלֹא יֵיגַע	אֲף פַּעַם אֵינוֹ מִתְעִיֵּף, וְכּוֹחוֹ שׁוֹה בְּכָל הַזְּמַנִּים,
אֵין חֶקֶר לְתַבּוֹנָתוֹ:	וְמָה שֶׁמִּתְאַחֵר מִלְּשַׁלֵּם שֶׁכָּר, זֶה דְּבַר שֶׁלֹּא נוֹכֵל לְחַקֹּר וְלְהַבִּין אֶת תַּבּוֹנַת ד'.
נִתַּן לֵיעָף כֶּחַ	יֵגִיעַ זְמַן שֶׁד' יִתֵּן כֶּחַ לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁעֲכָשְׁיוֹ הוּא עֵיף מֵהַגִּלוֹת,
וְלֹאֵין אֲוֹנִים עֲצָמָה יִרְבָּה:	כּוֹפֵל הַדְּבָרִים, וְלְיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵין לָהֶם כֶּחַ, יִרְבֶּה חֹזֶק.
וְיַעֲפוּ נְעָרִים וְיֵיגְעוּ	וְאִז יִתְעִיֵּפוּ הַגּוֹיִם, שֶׁעֲכָשְׁיוֹ יֵשׁ לָהֶם כֶּחַ כְּמוֹ נְעָרִים,
וּבַחֹרִים כְּשׁוֹל יִכָּשְׁלוּ:	כּוֹפֵל הַדְּבָרִים, הַגּוֹיִם שֶׁהֵם עֲכָשְׁיוֹ חֲזָקִים כְּמוֹ בַּחֹרִים יִכָּשְׁלוּ וְיִפְּלוּ.
(לֹא) וְקוֹי יָקָן וְיָקָן	וְאֵלּוֹ שֶׁקִּיוּ לְד' שִׁיוֹשִׁיעֵם,
יַחֲלִיפוּ כֶּחַ	כָּל הַזְּמַן יִתְחַדַּשׁ הַכַּח שֶׁלָּהֶם,
יַעֲלוּ אֲבָר כַּנְּשָׂרִים	יִגְדְּלוּ לָהֶם כַּנְּפִים, לְעוֹף

מהר לא"י כמו נשרים, (זו מליצה על המהירות),	
כשיחזרו לא"י, ירוצו ולא יתעייפו,	יְרוּצוּ וְלֹא יִיָּגְעוּ
כופל הדברים, ילכו ולא יתעייפו.	יֵלְכוּ וְלֹא יִיעֲפוּ: פ

כל הנחמות כאן הם לעתיד לב"א. **נַחְמוּ נַחְמוּ עַמִּי** אתם הנביאים אמרו דברי נחמה לעמי, (מה שאמר פעמיים נחמו, להגדיל התנחומין), **יֵאמֶר אֶל הַיְכָם:** כך אומר אלוקיכם. **דַּבְּרוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַם** דברו לירושלים דברים המתקבלים על הלב, **וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ** תאמרו לה דברי נבואה, **כִּי מְלֵאָה צְבָאָה** שנגמר ונשלם הזמן הקצוב שנקצב לה להיות בגלות, **כִּי נִרְצָה עוֹנָה** כי כבר נתפייס העון שלה, **הַכוֹוֹנָה** שהתכפר העון שלה, **כִּי לָקַחָה מִיַּד יְקָ וְיָקָה** כי כבר קיבלה עונש מיד ד', **כַּפְּלִים בְּכָל חַטֹּאתֶיהָ: ס** כפליים על החטאים שלה, **הַכוֹוֹנָה** שכבר גלתה פעמיים, **גְּלוֹת בָּבֶל**, וגלות אדום. **קוֹל קוֹרָא בַּמִּדְבָּר** מתאר הנביא את הגאולה, כאילו שיש קול שמכריז במדבר, **פָּנוּ דֶרֶךְ יְקָ וְיָקָה** תסירו מכשול מהדרך שהכין ד', שבו יחזרו בני הגלות, **יִשְׂרוּ בְּעֵרְבָה** עשו במדבר דרך ישרה, **מִסְלָה לְאֵל הַיְנוּ:** דרך כבושה לאלוקינו, שכאשר יחזרו מהגלות, ילך ד' לפניהם. **כָּל גֵּיא יִנְשָׂא** כל עמק יתרומם, **וְכָל הַר וְגִבְעָה יִשְׁפָּלוּ** וכל הר גבוה, והר יותר נמוך שנקרא גבעה יונמכו, **וְהָיָה הָעֵקֶב לְמִישׁוֹר** הדרך העקומה תהיה ישרה, **וְהַרְכָּסִים לְבִקְעָה:** וההרים המחוברים, יהיו לבקעה, **הַכוֹוֹנָה** בכל זה שילכו בדרך ישרה בלי להתעייף. **וְנִגְלָה כְבוֹד יְקָ וְיָקָה** ואז יתגלה כבוד ד', **וְרָאוּ כָּל בָּשָׂר יַחְדָּו** ויראו (וידעו) כל בני אדם, **כִּי פִי יְקָ וְיָקָה דָּבָר: ס** שהפה של ד' דיבר את כל הנחמות, שהרי התקיימו. **קוֹל אִמֵּר קָרָא** קול נבואה אומר לנביא, קרא והכרז, **וְאָמַר מֶה אֶקְרָא** מתאר כאילו שהנביא שואל מה אכריז, **כָּל הַבָּשָׂר חֲצִיר** וקול הנבואה עונה, **הַכְרַז** שכל העמים שיבואו עם גוג להלחם עם ירושלים, יהיו נובלים מהר, כמו דשא שנובל מהר, **וְכָל חֲסָדוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה:** ואפילו אם אחד מהאומות עשה חסד, לא יהיה נחשב לכלום, **אֵלֵא** יהיה כפרח השדה שנובל מהר, **בְּגִלְלֵי שַׁעֲשׂוֹ הַרְבֵּה צְרוֹת לְיִשְׂרָאֵל**, והכריע הכף לחובה. **יִבֶשׂ חֲצִיר** ולכן יתייבשו מהר כמו דשא, **נֶבֶל צִיץ** ויהיו נובלים כפרח, **כִּי רוּחַ יְקָ וְיָקָה נִשְׁבָּה בּוֹ** ע"י נשיבה ברוח פי ד' יאבדו, **אֲכַן חֲצִיר הָעֵם:** באמת יהיה כן, העם שבא עם גוג יהיה כמו דשא. הנביא חוזר שוב ואומר: **יִבֶשׂ חֲצִיר** העם הזה יתייבש כמו דשא, **נֶבֶל צִיץ** וינבול כמו פרח, **וְדָבַר אֶל הַיְנוּ**

יְקוּם לְעוֹלָם: ס ודבר אלוקינו שהבטיח לנו נחמות ע"י
עבדיו הנביאים, יתקיים לעולם. **עַל הַר גְּבוּהָ עָלִי לְךָ** על
הר גבוה, תעלי לך, כדי שישמעו דבריך למרחוק, **מִבְּשָׂרְתָּ**
צִיּוֹן קבוצת הנביאים, שמבשרת בשורת הגאולה לציון,
הַרִימִי בְּכֹחַ קוֹלְךָ הרימי את קולך בכח, **מִבְּשָׂרְתָּ יְרוּשָׁלַם**
קבוצת הנביאים, המבשרת גאולה לירושלים, **הַרִימִי** הרימי את
קולך, **אֵל תִּירָאִי** אל תפחדי להרים קול, שמא תתפשי בשקר,
אֲמַרְי לְעָרֵי יְהוּדָה תגידי לאנשים שגרים בערי יהודה, **הִנֵּה**
אֵל הַיְיָכֶם: הנה אלוקיכם בא לגאול אתכם.

הִנֵּה אֲדֹנָי יְקֹוֹ וְקַבְּחֵךְ יְבוֹא הנה ד' אלוקים בא בכח
וגבורה, **וְזָרְעוּ מִשְׁלָה לּוֹ** והממשלה בכח הזרוע שלו, **הִנֵּה**
שָׂכְרוּ אֶתוֹ השכר על המעשים, נמצא אתו, לשלם לכל אחד מה
שמגיע לו, **וּפְעַלְתוּ לְפָנָיו:** ושכר הפעולות מזומן אצלו.
כִּרְעָה עֲדָרוֹ יְרַעָה כמו רועה טוב שרועה את הצאן, כך
ינהיג ד' את ישראל, **בְּזָרְעוֹ יִקְבֹּץ טְלָאִים** הרועה הטוב,
אוסף את הטלאים בידו, לא במקל, **וּבְחֵיקוֹ יִשָּׂא עֲלוֹת**
יְנֵהל: ס ובחיק שלו סוחב את הצאן הקטנים. **מִי מִדָּד**
בְּשַׁעְלוֹ מִיָּם מי כמו ד' שיודע את עומק המים שבעולם, כאילו
מדד אותם באגרוף שלו (בשעלו), **וְשָׁמַיִם בְּזָרְתָּ תִכַן** ומי כמו
ד' שיודע את רוחב השמים, כאילו הכין אותו בזרת שלו,
(שהיא חצי אמה), **וְכָל בְּשָׁלֶשׁ עֶפְרָה הָאָרֶץ** ומי כמו ד' שיודע
את כמות עפר הארץ, כאילו מדד אותם במידה שנקראת שליש,
וְשָׁקַל בְּפֶלֶס הָרִים ומי כמו ד' שיודע את משקל ההרים,
כאילו שקל אותם במדה שנקראת פלס, **וּגְבַעוֹת בְּמֵ אֲזָנָיִם:**
וכאילו מדד את הגבעות שהם הרים יותר נמוכים בכף מאזנים.
מִי תִכַן אֶת רוּחַ יְקֹוֹ וְקַבְּחֵךְ כשד' עשה את כל הדברים הנ"ל, מי
הוא שהכין את הרצון של ד', **וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֵנוּ:** ומי
הוא האיש שד' גילה לו את העצות שלו. **אֶת מִי נוֹעֵץ** עם מי
ד' התייעץ, **וַיְבִינֵהוּ** מי נתן לד' בינה, **וַיִּלְמְדֵהוּ בְּאֶרֶץ**
מִשְׁפָּט ומי לימד את ד' ללכת בדרך של משפט, **וַיִּלְמְדֵהוּ דַעַת**
ומי לימד את ד' דעת, **וְדַרְךְ תְּבוֹנוֹת יוֹדִיעֵנוּ:** ומי
הודיע לד' דרך של תבונה. כוונתו בכל זה שאין ד' צריך
לאף אחד שילמדנו, כי הוא בעל החכמה. **הֵן גּוֹיִם כָּמָר**
מִדְּלֵי הרי גבורות הגויים נחשבים אצל ד', כמו טיפה מרה
שנוזלת מתחתית הדלי, (שבגלל הלכלוך שיש בתחתית הדלי
הטיפה שם מרה), שלעומת כל המים שבדלי אינה נחשבת לכלום,
וְכִשְׁחָק מֵאֲזָנָיִם נִחְשְׁבוּ הם נחשבים בעיני ד', כמו אבק
דק, ממה שנשחקים המשקלות שעשויות מנחושת, שבנשיבת הפה
הם עפים, **הֵן אֵיִם כְּדָק יְטוּל:** את היושבים באיי הים
יזקוק כמו אבק דק, וכיון שהגוים לא שוים כלום לעומת ד',
מי יוכל לעמוד כנגדו, ולמחות בו שלא יוציא את ישראל

מתוכם. **וּלְבַנוּן** אע"פ שיער הלבנון גדול מאד ויש בו הרבה עצים, **אֵין דִּי בְעֵר** אין בזה מספיק בשביל להבעיר אש של המזבח, **וְחֵיתוּ** וחיות הנמצאות ביער הלבנון, **אֵין דִּי עוֹלָה: ס** אין מספיק בשביל להקריב עולות לד', הכוונה שהוא רם ונישא מאד. **כָּל הַגּוֹיִם כָּאֵין נִגְדוּ** הגוים לעומת ד' הם כלא כלים, **מֵאָפֶס וְתֵהוּ נִחְשְׁבוּ לוֹ:** כדבר שאין בו ממש הם נחשבים אצלו. **וְאֵל מִי תִדְמִיוֹן אֵל** אל מי מהדברים תדמו את ד', **וְמֵה דְמוֹת תִּעְרְכוּ לוֹ:** ומה הדמיון שתוכלו להשוות אל ד'. **הַפֶּסֶל** וכי תדמו אליו את הפסל, **נִסְךְ חֲרָשׁ** שהתיך האומן ממתכת, **וְצִרְיָ בְזָהָב יִרְקַעְנֻוּ** והצורף לוקח זהב ומרדד אותו דק דק כדי לצפות את הפסל בזהב, **וּרְתִקוֹת כֶּסֶף צוֹרְף:** ושרשראות של כסף מחבר לו הצורף, כדי שיוכלו למשוך אותו, כי אינו יכול לזוז מהמקום. **הַמִּסְכָּן תְּרוֹמָה** העני שאין לו כסף להפריש בשביל להכין ממנו פסל, **עֵץ לֹא יִרְקַב יִבְחָר** עץ משובח וחזק שאינו נרקב, הוא בוחר, **חֲרָשׁ חֲכָם יִבְקֹשׁ לוֹ** אומן חכם הוא מחפש, **לְהַכִּין פֶּסֶל לֹא יִמוּט:** שיכין לו מהעץ פסל שלא יתמוטט כלומר שחלקי העץ לא יפרדו זה מזה, ואם צריך לחזקו, כיצד אפשר לדמותו לד'. **הֲלוֹא תִדְעוּ** הרי מדעתכם תוכלו להבין מי אדון העולם, **הֲלוֹא תִשְׁמְעוּ** ואם אינכם מבינים בעצמכם, את יכולים לשמוע ממלמד שהבין זאת מדעתו, **הֲלוֹא הִגִּד מֵרֵאשִׁית לְכֶם** הרי הוגד לכם במסורת איש מפי איש, מה שמקובל מימים קדמונים, **הֲלוֹא הִבִּינְתֶם מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ:** הרי תוכלו להבין מתוך יסודות הארץ, כלומר שהעולם עומד ברצון ד' בלי שום יסודות. **הִי יָשַׁב עַל חוּג הָאָרֶץ** הרי ד' הוא יושב בשמים שמסביב את הארץ, **וַיִּשְׁבִּיהָ כַּחֲגָבִים** ויושבי הארץ דומים בעיניו כחגבים קטנים, **הַנּוֹטָה כַּדֹּק שָׁמַיִם** פרס את השמים כמו קרום, **וַיִּמְתַּחֵם כָּאֵהָל לְשַׁבַּת:** מתח ופרש אותם כמו אוהל שיוכלו לשבת תחתיו. **הַנּוֹתֵן רוּזָנִים לְאֵין** עושה את השרים כאילו אינם, **שׁ פְּטִי אָרֶץ כַּתֵּהוּ עֵשָׂה:** את שופטי הארץ עושה כדבר של תוהו - ריק. **אֵף בַּל נִטְעוּ** עד כדי כך עושה אותך כל כלום, כאילו מעולם לא היו נטועים, **אֵף בַּל זָרְעוּ** וכאילו שמעולם לא נזרעו, **אֵף בַּל שָׂרְשׁוּ בְּאָרֶץ גְּזָעִים** וכשיעקרו, הגזע לא יתן שרשים בארץ, שיוכל לחזור ולצמוח, **וְגַם נִשְׁפָּה בָהֶם וַיִּבְשׂוּ** ואפילו אם רק יעשה נשיפה ברוח הפה, יתייבשו, **וַסִּעְרָה וְרוּחַ סַעְרָה, כִּכְנָשׁ תִּשְׁאָם: ס** תקח אותם כמו קש שהוא קל לעוף מפני הרוח. **וְאֵל מִי תִדְמִיוֹנִי וְאֲשׁוּהָ** ולא יזה דבר תוכלו לדמות אותי ולהשוות אותי, **יֵאמֶר קְדוֹשׁ:** כך אומר ד' שהוא קדוש. **שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם** הרימו עיניכם לשמים, **וּרְאוּ מִי בָרָא אֶתְּכֶם** והתבוננו, מי ברא את הכוכבים והמזלות שבשמים,

המוציא במספר צבאם והתבוננו, מי הוא שמוציא את צבא
השמים כל יום במנין, לְכֹלֶם בְּשֵׁם יְקָרָא לְכֹל כּוֹכַב קוֹרָא
בשם שראוי לו, מְרַב אֲוֵנִים וְאֲמִיץ כִּי ח מרוב החוזק
שלו, ואמיצות הכח שלו, אִישׁ לֹא נֶעְדָּר: ס אחד מהכוכבים
מעולם לו היה חסר, כי ד' קבע שיהיו לעולם, לְמָה תֵּאמַר
יְעֻקֵּב וּתְדַבֵּר יִשְׂרָאֵל מדבר על עם ישראל בגלות, מדוע
תאמר עם ישראל מחמת צרות הגלות, נִסְתַּרְהָ דְרַכֵּי מִיָּקָן וְקָן
ד' העלים עין מכל הדרכים הטובים שהתנהגו בו, וּמֵאֵל הִי
מִשְׁפָּטֵי יַעֲבֹר: וד' העביר את הגמול, שמשלים שכר טוב
לעושו מצוותיו, כי לא שילם לנו על המעשים הטובים.
הֲלוֹא יִדְעַתְּ הֲרִי תּוֹכֵל לְהַבִּיחַ מִדַּעְתְּךָ, אִם לֹא שָׁמַעְתָּ אִם לֹא
שמעת ממלמד, אֵל הִי עוֹלָם יְקָן וְקָן שה' הוא אלקים לעולם,
בוֹרָא קְצוֹת הָאָרֶץ שברא את כל העולם מקצה לקצה, לֹא
יֵיעָף וְלֹא יֵיגַע אף פעם אינו מתעייף, וכוחו שוה בכל
הזמנים, אֵין חֻקָּר לְתַבּוּנָתוֹ: ומה שמתאחר מלשלם שכר, זה
דבר שלא נוכל לחקור ולהבין את תבונת ד'. נִתַּן לֵיעָף
כִּי יֵגִיעַ זְמַן שִׁדְד' יִתֵּן כַּח לְיִשְׂרָאֵל, שעכשיו הוא עיף
מהגלות, וְלֹאֵין אֲוֵנִים עֲצָמָה יְרֻבָּה: כופל הדברים,
ולִיִּשְׂרָאֵל שֵׁאֵין לָהֶם כַּח, יִרְבֵּה חוֹזֵק. וְיַעֲפוּ נְעָרִים וְיֵגְעוּ
ואז יתעייפו הגוים, שעכשיו יש להם כח כמו נערים,
וּבַחֹרִים כְּשׁוֹל יִכְשְׁלוּ: כופל הדברים, הגוים שהם עכשיו
חזקים כמו בחורים יכשלו ויפלו. (לא) וְקוֹי יְקָן וְקָן ואלו
שקיוו לד' שיושיעם, יִחְלִיפוּ כִּי ח כל הזמן יתחדש הכח
שלהם, יַעֲלוּ אֲבָר כַּנְּשָׂרִים יגדלו להם כנפים, לעוף מהר
לא"י כמו נשרים, (זו מליצה על המהירות), יְרוּצוּ וְלֹא
יֵיגְעוּ כשיחזרו לא"י, ירוצו ולא יתעייפו, יִלְכוּ וְלֹא
יַעֲפוּ: פ כופל הדברים, ילכו ולא יתעייפו.